జీవుడి యిష్టము

[కథానిక]

శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ

౧

ఒక మారుమూల సముద్రంలో ఒక ద్వీపం ఉంది. ఆద్వీపంకూడా యెక్కడనో మారుమూల ఉంది. ఓడలమీద సముద్రాలను నాగరకులు గాలించారు. అంత గాలించిన ఆద్వీపం ఒక పట్టాన కనిపించ లేదు. నాగరకులు సర్వప్రపంచము, సముద్రపునీళ్లలో తేలిన ప్రతిమంటిగడ్డ తాము సాధించామని అనుకొన్న తరువాత ఆద్వీపం ఉన్నదని తెలుసుకునేందుకే కొన్ని వేల యేండ్లు పట్టినవి. తెలుసుకోటమే ఆలస్యము. మతాలు, వర్తకులు, తుపాకులు అక్కడికి చేరినవి. ఆద్వీపంకూడా డిటో ప్రకారం అయింది.

అయితే ఆద్వీపంలో వాళ్లు ఇతరప్రపంచంలో లొంగిపోయిన యితర ద్వీపనివాసులకంటె కొన్ని వేల సంవత్సరాలు ఎక్కువస్వాతంత్ర్యం అనుభవించారు. అందుచేత వాళ్లు బానిసతనం అంత తేలికగా అలవాటు చేసికోలేకపోయినారు. ఇతరచోట్లకు మల్లేనే అక్కడా తిరుగుబాట్లు, మరఫిరంగులు, కాల్పులు.

ఒక నాగరకజాతి సేనానాయకుడు ఆద్వీపానికి సైనిక నియంత. అతడు బ్రహ్మచారి. అనగా అవివాహితుడన్న మాట. ఆద్వీపము శీతమండలాల్లో ఉండటం మూలంగా అక్కడిజనులు తెల్లనివాళ్లు. చర్మము తెల్లన. ఇతర ఖండములలోని అనాగరకులవంటివారు. అనగా కోట్ల కొలది సంవత్సరాలు బ్రతికిన జాతి అన్నమాట. చెట్టులో - పుట్టలో, సూర్యునిలో-చంద్రునిలో, కాల్వలో-కొండలో, మెరుపులో-మేఘములో నేదో దివ్య శక్తి యున్నదని దాని నారాధించినవాళ్లు. మెరుపును చూస్తే కేకేలు పెడతారు. మిణుగురు పురుగులనుచూచి తొలగిపోతారు. ప్రాణశక్తివంటిది వాళ్లకు మహాగౌరవము. ప్రాణాన్ని నేలక్రింద పడవేసి రాయరు. జీవుణ్ణి కాలిక్రింద పెట్టి త్రొక్కరు. బంగారము నాణెముగా వాడుకోరు. దానియందు తేజశ్శక్తి ఉన్నదని ఆరాధిస్తారు. కుండపెంకులలో వండుకొని తింటారు. లోహపాత్రలు నాగరకత అని యెరుగరు. శరీరావయవములు కావలసినంత మాత్రము కప్పుగొంటారు. నాగరకులై ఒళ్లంతయు కప్పుకోరు. ఈ యనాగరకులు నాగరకులయ్యే రోజులు వచ్చి ఆ ద్వీపం నాగరకుల కంట బడ్డది.

సైనిక నియంత ఒక స్త్రీని చూచాడు. ఆమె అందం అతనికళ్లు పట్టరాకుండా ఉండిపోయింది. ఆ సాయంత్రం ఆవిడ మొగుడికి కబురు పంపించాడు- నీ భార్యని నాకు తోలిపెట్టమని. ఆజీవుడు యేమి చేస్తాడూ? ఇదివరకే తమ ద్వీపంలో జరిగిన ఘోరాలు అతనికి తెలుసు. అయినా జీవుడు పెనగులాడటం స్వభావం. అది అన్యాయ మని, తన ప్రాణము పోయినా తాను తన భార్యను వదలిపెట్ట నని కబు రంపించాడు. నియంతకు కోపం వచ్చింది. పదిమంది సైనికులు, తుపాకులతో వాని యింటికి వెళ్లాడు. అతడు వీళ్లు వస్తారని తెలిసి పొయ్యిలో పెట్టుకొనే పొడుగాటి పుల్లలు తానొకటి, తన పెద్దకొడు కొకటి చేతులలో పుచ్చుకొని, తమ గుడిసెముందర నిలుచున్నారు. వారి యాయుధాలను, వాళ్లను చూస్తే నియంతకు నవ్వు వచ్చింది. అతడు "ఎందుకు నవ్వుతావు" అని యడిగాడు. నియంత యిట్లా అన్నాడు: "ఓరి మూర్ఖుడా! మా తుపాకులముందు నీ కట్టెపుల్లలు నిలుస్తావా?" అని. అత డన్నాడు కదా— "నా కట్టె పుల్లలు నీ తుపాకులకు సమాధానము చెపుత వని గాదు నే నీ కఱ్ఱలు పుచ్చుకొన్నది. నా మనస్సు నీ మనస్సుకు సమాధానం చెప్పవలెనని కాని వట్టొక దానికి గాదు." అని.

నియంతకు కోపమువచ్చింది. ఒక్క కత్తివిసరుతో తండ్రికొడుకుల తలలు తెగిపోయినవి. నియంత ఆ గుడిసెలో ప్రవేశించి అతని భార్యను తీసుకురాబోయినాడు. ఆరేండ్లమొదలు చనుబాలుత్రాగే శిశువువరకు నలుగురుపిల్లలు గుడిసెలో ఏడవ మొదలుపెట్టారు. ఆ స్త్రీ తనపిల్లలను వదలి రాలేకపోయింది. భర్త శవం, కొడుకు శవంమీదబడి యేడవటం మొదలుపెట్టింది. సైనికులు శవాలను తీసికొనిపోయిరి. సముద్రంలో పారవేశారు. ఆమె యింక పిల్లలను పట్టుకొని యేడవటం మొదలు పెట్టింది. సైనికులు నియంతఆజ్ఞతో పెద్దపిల్లలను ముగ్గురిసి తల్లిచేతులలోంచి లాక్కొని పదిపదకొండుసార్లు విదలించి వేయగా వేయగా వాళ్లు దెబ్బలుతగిలి, ఉస్సురని ప్రాణాలు కడవట్టి చనిపోయినారు. ఆ స్త్రీ పాలుత్రావుపిల్లతో నియంతయింటికి వెళ్లింది.

౨

ఈ కథ జరిగి అయిదేళ్లయింది. పాలుత్రాగే పిల్లకు అయిదేండ్లు వచ్చినవి. ఆ స్త్రీ ఆపిల్లతో కాలం పుచ్చుతోంది. ఒక రోజున నియంత వచ్చాడు.

నియంత— ఆపిల్లకూడ పోతేగాని నీవు నాతో సరిగా ఉండవు.

స్త్రీ— నీకన్న కర్కోటకుడవు నీవే! నీవు మనుష్యుడవు కావు. ఈ పసిపిల్ల ప్రాణములుకూడా తీస్తావా?

నియంత— నిన్ను తీసుకువచ్చినప్పుడు ఇది పసిపిల్ల. ఇప్పుడు పసిపిల్ల కాదే! దీని యీడు పిల్లలను అప్పుడు నీదగ్గరనుండి లాగివేయలేదా? అట్లాగే యిప్పుడును.

ఆ స్త్రీకి అతనితో అయిదేండ్లున్నతరువాత అతని యేమాటకు ఎంతఅర్థమో తెలిసినది. తనబిడ్డ తనకు మిగులదని ఆమెకు తెలిసింది. ఆపిల్లను తీసుకువెళ్లి అతనిచేతిలోపెట్టి "యిదిగో, పిల్లను చంపివేయి. ఈ పిల్ల ఉన్నన్నాళ్లు నేను దానిని వదలిపెట్టలేను." అన్నది. అతడు ఆపిల్లను ఆమెయెదుటనే కత్తితో రెండుగా నరికాడు. ఆమె యేడుస్తూ వెళ్లిపోయింది.

3

ఆమె కొన్ని రాత్రులు ఉరి పోసికొందా మనుకుంది. పోసికోలేదు.

ఆమె కొన్ని రాత్రులు సముద్రములో బడి చద్దా మనుకుంది. చావలేదు.

ఆమె కొన్ని రాత్రులు కిరసనాయిలు మీద పోసికొని నిప్పు ముట్టించుకుందా మనుకుంది. ముట్టించుకోలేదు.

ఇల్లా యెన్నో అనుకుంది. ఏమీ చేయలేదు. తరువాత కొన్నాళ్లకు ఒకరాత్రి నియంత తప్ప త్రాగి మదించిన కళ్లతో ఆమె వున్న గదిలోనికి వచ్చాడు. "తనకు దుఃఖానికి భేదము లేదు" అన్నట్లుగా ఉన్న ఆమెను చూచాడు. ఇట్లా అన్నాడు:

"నీ మగడు, నీ పిల్లలు పోయి పదేళ్లయింది. నీ పసిపిల్లపోయి అయిదేళ్లయింది."

స్త్రీ—నా దేశపు స్వాతంత్ర్యం పోయి పాతిక యేండ్లయింది.

నియంత—(వికారముగా నవ్వి) ఇంకా యెన్నాళ్లీ దుఃఖం?

స్త్రీ – ఈ శరీరం వున్నన్నాళ్లు.

నియంత— నీకు ఏమి తక్కువగా ఉంది? పూర్వంకన్న మంచిదుస్తులు ధరిస్తున్నావు. పూర్వంకన్న మంచియింట్లో నివసిస్తున్నావు. పూర్వంకన్న మంచిభోజనం చేస్తున్నావు. నేను నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను. నీజాతికన్న నాజాతి గొప్పది. నీభర్తకన్న నేను గొప్పవాడను.

స్త్రీ—నీవు నా భర్తకన్న గొప్పవాడవు కావు.

నియంత— (కోపముతో) కానా! ఎట్లు కానో చెప్పుము.

స్త్రీ—మీకు తుపాకులున్నవి. కత్తులున్నవి. అతనికి యేమీ లేవు. అయినా తన భార్యలను, పిల్లలను రక్షించుకునేందుకు కర్రపుచ్చుకొని నిలబడ్డాడు. రక్షించలేనని తనకు తెలుసు. అయినా తనధర్మం తాను చేశాడు. తాను చచ్చినతరువాతగాని నిన్ను నాదగ్గిరకు రానీయలేదు. నేను నిజముగా నీభార్యనై ఉంటే నీకన్న బలవంతుడు నాకోసం వస్తే, నీవు పారిపోయేవాడవు. నీవు వట్టి పిరికిపందవు.

నియంత— (కోపముతో) నేను పిరికి పందను కాదు.

స్త్రీ—నీవు పిరికిపంద వని నా కానాడే తెలియును. నీవు ధైర్యస్థుడ వైనచో నింకొక కర్ర పుచ్చుకొని అతని నెదిరించెడి వాడవు. అంత మంది సైనికుల నేల తెత్తువు?

నియంత—(నవ్వి) అయినచో ఆ చచ్చు వెధవను నేను కర్ర పుచ్చుకొని యెదిరించలేకపోతి ననియా నీ యుద్దేశ్యం?

స్త్రీ— అతను చచ్చిపోయినాడు. నీ మాటకు రుజువు ఏమున్నది? ఇప్పుడు నీధైర్యాన్ని నీవు నాకు రుజువు పరచలేవు. నిజంగా నీవు ధైర్యస్థుడవే అయితే అప్పుడలా చేసియుండవు.

నియంత—నాకు ధైర్యము లేకపోవుట కాదు. నా కప్పుడీ తెలివి. లేకపోయింది.

స్త్రీ—మాజాతిలో తెలివికి ధైర్యానికి యెక్కువ భేదంలేదు. న్యాయానికి తెలివికి యెక్కువ భేదంలేదు. మాకు న్యాయమే తెలివి. తెలివే ధైర్యం.

నియంత—మరి యిటువంటివాడితో, నాతో నీవు సంసార మెందుకు చేస్తున్నావు?

స్త్రీ—నేను నీతో సంసారము చేయుట లేదు.

నియంత—ఈ మాటలు వింటే యెవరైనా నిన్ను మూఢురాల వనుకొంటారు.

స్త్రీ—నేను వాళ్లని మూఢు లనుకొంటాను.

నియంత—అయితే నీకు నాతో ఉండటం యిష్టం లేదన్నమాట.

స్త్రీ—లేదని నీతో చెప్పట యిది యెన్నిలక్షలోసారి.

నియంత—నీవు నన్ను ప్రేమించటంలేదని నాకు తెలుసు. నీ ప్రేమను నేను సాధుమార్గాన సంపాదించవలసింది. అప్పుడు ప్రేమించేదానవు.

స్త్రీ—నీ జాతి అంతా నశించిన తరువాత నిన్ను ప్రేమిస్తాను.

నియంత—నిన్ను చంపేస్తాను.

స్త్రీ—పదియేళ్లనుండి అల్లా చేస్తావేమోయని యెదురు చూస్తున్నాను.

నియంత—నీకు చావంటే అంత యిష్టమా ?

స్త్రీ—అంతాయింత యిష్టమా!

నియంత—అయితే చావటానికి మార్గాలు లేవా?

స్త్రీ—ఉన్నవి.

నియంత—అయితే ఎందుకు చావవు? సముద్రంలో పడి చావవచ్చు. ఉరిపోసికొని చావవచ్చు.

స్త్రీ—నా కట్లా చావటం యిష్టంలేదు.

నియంత—ఎట్లా చావటం యిష్టం?

స్త్రీ—నీకు కోపము తెప్పించి నువ్వు నన్ను చంపితే చావాలని.

నియంత—అంటే, నీకు నామీద ప్రేమ ఉన్నదన్నమాట.

స్త్రీ—అవును, ఉంది. ఆ ప్రేమ యెల్లాంటిదంటే? నాభర్త, నాపిల్లలు నీ చేతిమీదుగా చచ్చారు గనుక అల్లా నీ చేతిమీదుగానే చద్దామన్నంత ప్రేమ.

నియంత—ఈ మాటల కేమిగాని నీకు చావటాని కిష్టంలేదు.

స్త్రీ—చాలా పొరపాటు. చావటాని కిష్టం ఉన్నది. ఆ యిష్టముకూడా ఒళ్లంతా తగలబెడుతూ ఉన్నంత యిష్టం. కాని చావు రెండురకాలు. ఒకటి తనంతటతాను చచ్చే చావు. రెండవది యెదటివాళ్లు చంపితే చచ్చేచావు. నాకు రెండవచావే యిష్టం.

నియంత—అంటే నాతో కలిసి సుఖించడం యిష్టమన్నమాట.

స్త్రీ—నిన్ను నేను పదేండ్లనుండి యెరుగుదును. నీవు పశువవు. నీ నాగరకత అంతా నీవుచేసే సురాపానంలో, నీవు ధరించే వస్త్రాల్లో, నీచేతిలో నున్న తుపాకి మందులో ఉంది. నీ మనసులో లేదు. నీజాతిలో లేదు. నీ సృష్టిలోలేదు. నిన్ను నేను ప్రేమించటంలేదు. నీవు మనుష్యుడవేకాదు. నేను బ్రతుకుచున్నానన్న విషయం నీకాశ్చర్యంగా ఉంది. నేను ఉరిపోసికునో, సముద్రంలో పడో చావటం నాజీవుడికి యిష్టంలేదు. నాజీవుడు ఈశరీరాన్ని పట్టుకున్నాడు. వాడంతట వాడు వదలిపోడు. ఆ నా చనిపోయిన భర్తకోసం, పిల్లలకోసం గుండె అటమటించి చావటం, మహాగ్నిజ్వాలలలో మ్రగ్గిపోవటం ఈ జీవుడికి యిష్టం. ఈ జీవుడికి యిది యొక అనుభవం. ఆ జీవుడు తనంతట తాను చచ్చిపోడు. చచ్చిపోవటానికి యిష్టపడడు. సౌఖ్య మనుభవిద్దామని కాదు. దుఃఖ మనుభవిద్దామని. సౌఖ్యమో, దుఃఖమో యీ శరీరంతో పుట్టి, యీ శరీరానికి సంబంధించిన అనుభవించటమే అతని కిష్టం. ఈ శరీరానికి, యీ జీవుడికి ఒక యెడతెగరాని లంకె. ఈ శరీరంతో ఈ జీవుడికి యిష్టమైన అనుభవము వాడు అనుభవమనుకొంటాడు. మరి యీశరీరంతో నేను నీతో సంసారము చేస్తున్నాను గనుక అదీ వాడి యిష్టమే అనుకుంటావు కాబోలు. అల్లాకాదు. నాఅంతట నేను చావటం నా కిష్టం లేదు. నీవు చంపితే చచ్చిపోవటం చాలా యిష్టం. మృత్యువు దానియంతట అది వస్తే చావటం యింకా యిష్టం. అట్లాగే ఈ జీవుడు ఈ శరీరంతో తన యిష్టం వచ్చిన సౌఖ్యాన్ని అనుభవించి సౌఖ్యం అనుభవించా ననుకుంటాడు. ఇతరులవల్ల బలవంతంగా చేయబడ్డ అనుభవం అది వాడికి సౌఖ్యం కాదు. అది దుఃఖమే. ఆ దుఃఖమైనా అనుభవించటం అతని కిష్టం.

నియంత—అయితే నీవు నా కక్కరలేదు.

స్త్రీ—నేను నిన్నడుగలేదు.

నియంత—నిన్ను చంపుతాను.

స్త్రీ—ఊరికే అనట మెందుకు?

నియంత ఆమెను చంపెను. చనిపోవుచున్న యీమె పెదవిమీద సంతోషపు నవ్వు తాండవించెను. ఆమె కొనయూపిరితో నిట్లనెను: "నీవు నీ జన్మలో చేసిన మంచి పని యిది యొక్కటియే. నేను చనిపోవుచుంటిని గదా! నీవు తరువాత యేమి చేసెదవు?"

నియంత—మరల నింకొక స్త్రీనిసంపాదించెదను.

స్త్రీ—నీకు తగినమాట! నీజాతికి జీవునియిష్టము తెలియదు.